

ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ

Εικὼν βραβευθεῖσα ἐν τῷ διαγωνισμῷ τῆς Ῥώμης.

Ἔργον ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΟΡΟΥ.

ΕΡΓΑ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΑ ΕΝ Τῷ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜῶ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ ΒΑΒΥΛΩΝΟΣ

Ἡ ὑπόθεσις τῆς ὀπίσθι ἐικόνας, ποιηθείσης μὲν ὑπὸ εἰκαστατοῦς γάλλου, τοῦ Νικολάου Morot, βραβευθείσης δὲ ἐν τῷ τελευταίῳ διαγωνισμῷ τῆς Ρώμης, ἐλήφθη ἐκ τοῦ ΡΑ5΄ ψαλμοῦ λέγοντος:

«Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν, ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιών.

»Ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν!»

Ἐν τῷ ψαλμῷ τούτῳ ὁ Δαυὶδ προλέγων καὶ ὡς ἄλλος Ἱερειῆς θρηνῶν τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ, εὐχεται ὑπὲρ ἀπελευθερώσεως αὐτοῦ.

Ἀλλὰ πρὶν ἢ δμιλήσωμεν εἰδικῶς περὶ τοῦ καλλιτεχνήματος τούτου, ἄς ἀναδράμωμεν ὀλίγον καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν, ἵνα ἴδωμεν πῶς βαθμηδὸν κατήντησε δοῦλος τῶν ἀλλοφύλων ὁ περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ.

Ἐπὶ Σολομῶντος ἦδη (περὶ τὰ 1000 π. Χ.) εἶχεν ἐπιδαρυνθῆ ὁ λαὸς διὰ φόρων μεγάλων καὶ ἐπαχθῶν, χάριν τῆς διακοσμήσεως καὶ ὀχυρώσεως τῆς πρωτεύουσας Ἱερουσαλῆμ. Διὰ τοῦτο ἐξεργάγη ἐπανάστασις ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ἱεροβοάμ, τὴν ὁποῖαν ὁμοῦς καταπνίξας ὁ Σολομῶν, ἐξώρισε τὸν ἀνάρτητον, ὅστις κατέφυγεν εἰς Αἴγυπτον. Μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ Σολομῶντος, συνεληθῆσα ἐθνικῆ συνέλευσις τῶν Ἑβραίων ἐν Συχέμ, ἐζήτησε παρὰ τοῦ υἱοῦ καὶ διαδόχου αὐτοῦ Ροβοάμ (τῷ 975) ἰλάττωσιν τῶν φόρων. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐκεῖνος κωφεύσας εἰς τὰ παράπονα τοῦ λαοῦ του, ἠρνήθη ἀποτόμως καὶ σκληρῶς, ἐξεργάγη νέα ἐπανάστασις καὶ ἀπεχωρίσθησαν αἱ δέκα βόρειαι φυλαί, ἐκλεξάσαι βασιλέα τὸν ἐξ Αἰγύπτου ἦδη ἐπανεληθόντα Ἱεροβοάμ, καὶ ἀπετέλεσαν ἴδιον βασίλειον τὸ τοῦ Ἰσραήλ, ἔχον πρωτεύουσαν πρῶτον μὲν τὴν Συχέμ, ἔπειτα δὲ τὴν Σαμάρειαν. Εἰς δὲ τὸν νόμιμον βασιλέα Ροβοάμ ἀπέμειναν πισταὶ αἱ πρὸς μεσημβρίαν τῆς Παλαιστίνης κατοικοῦσαι φυλαί, ἡ τοῦ Συμεὼν καὶ Ἰούδα καὶ μέρος τῆς τοῦ Βενιαμίν, αἵτινες ἀπετέλεσαν τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἔχον πρωτεύουσαν τὴν Ἱερουσαλῆμ.

Ἡ πολιτικὴ αὕτη διαίρεσις ἐγένετο αἰτία θρησκευτικοῦ σχίσματος, διότι οἱ Ἱερεῖς καὶ Λευῖται οἱ πιστοὶ εἰς τὸν Μωσαϊκὸν νόμον, θεωροῦντες δικαίως τὴν Ἱερουσαλῆμ ὡς ἀληθὴ πρωτεύουσαν τῶν Ἑβραίων, διότι ἐν αὐτῇ ἐφυλάσσετο ἡ Κιβωτὸς τῆς Διαθήκης, καταλείποντες τὰς ἐν τῷ βασιλείῳ τοῦ Ἰσραὴλ πόλεις τῶν, ἦλθον εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Ἰούδα. Ὁ δὲ Ἱεροβοάμ θέλων νὰ ἐμποδίσῃ τὸν λαόν του τοῦ νὰ μεταβαίη εἰς τὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ναόν, ἔστησε χρυσᾶς δαμάλλεις εἰς τὸ μεσημβρινὸν καὶ ἀρκτικὸν μέρος τοῦ κράτους του, καὶ ἠνάγκασε τὸν λαόν του νὰ προσφέρει θυσίαν εἰς αὐτάς. Οὕτω πῶς δὲ εἰσῆγαγε τὴν ἐν ὑπαίθρῳ καὶ ἐπὶ λόφῳ τέλειον τῶν θυσίων, καὶ τὴν ζωολατρείαν τῶν Αἰγυπτίων.

Ἡ διαίρεσις τῶν Ἑβραίων ἐπέφερε φυσικὰ καὶ τὴν ἐλάττωσιν τῆς δυνάμεως καὶ ἐπιρροῆς των. Διότι

ἐν ᾧ ἐπὶ Δαυὶδ ἡ ἀρχὴ αὐτῶν ἐξετείνετο μέχρι τοῦ Εὐφράτου, μετὰ τὸ σχίσμα περιορίσθη εἰς μόνην τὴν Παλαιστίνην. Περιστοιχοῦμενοι δὲ ὑπὸ ἐχθρῶν ἐπιφόρων, δὲν ἔπαυον τρωγόμενοι μεταξὺ των καὶ ἀδιακόπως πολεμοῦντες. Μάτην οἱ προφῆται προσεπάθουν, ὅτε μὲν συμβουλεύοντες, ὅτε δὲ ἀπειλοῦντες, νὰ πείσωσι τὰ δύο βασίλεια ὅτι μόνη αὐτῶν σωτηρία ἦτο νὰ συνενωθῶσι πρὸς ἀποδιώξιν τῶν κοινῶν ἐχθρῶν. Δὲν ἤκουον ὁμοῦς ἐκεῖνοι, ἕως οὗ, ὡς θὰ ἴδωμεν ἀμέσως, κακοὶ κακῶς ἀπαλώθησαν.

Καὶ ἡ μὲν ἱστορία τοῦ βασιλείου τοῦ Ἰσραὴλ οὐδὲν ἄλλο περιλαμβάνει, εἰμὴ στάσεις, φόνους βασιλέων, καταδιωγμοὺς προφητῶν, καὶ πολλὴν ἀνομίαν καὶ ἀγριότητα ἠθῶν. Ἐκ τῶν 19 αὐτοῦ βασιλέων μόνος Ἱεροβοάμ ὁ Β' (825—784) ἔφερεν εἰς τὸ κράτος εὐτυχεστέρως ἡμέρας. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἔγινε φόρου ὑποτελὲς ὑπὸ τοῦ Ἀσσυρίου (730), καὶ τέλος ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος βασιλεὺς Ὡση (722) συμμαχήσας μετὰ τῶν Αἰγυπτίων ἠρνήθη νὰ πληρώσῃ τὸν φόρον εἰς τοὺς Ἀσσυρίους, ἐπῆλθε κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀσσυρίων Σαλμαναζάρ καὶ μετὰ τριετῆ πολιορκίαν κυριεύσας τὴν πρωτεύουσαν αὐτοῦ Σαμάρειαν, κατέστησε τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ Ἀσσυριακὴν ἐπαρχίαν. Καὶ τὸν μὲν βασιλέα καὶ πολλοὺς τῶν κατοίκων ἀπήγαγεν αἰχμαλώτους εἰς τὴν Ἀσσυρίαν, ἀντ' αὐτῶν δὲ ἀπέστειλεν εἰς Σαμάρειαν Ἀσσυρίους, οἱ ὁποῖοι ἀναμιχθέντες μετὰ τῶν ἐναπομεινάντων ὀλίγων Ἰσραηλιτῶν, ἀπετέλεσαν νέον λαόν, διάφορον τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ, διότι ναι μὲν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Ἐνα Θεὸν τὸν Ἰερωβά, ἀλλὰ βαθμηδὸν παρεξέκλιναν ἀπὸ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Τοιοῦτοι δὲ ἦσαν ἰδίως οἱ Σαμαρείται, τοὺς ὁποῖους ἀπεστρέφοντο ἔπειτα οἱ καθαροὶ Ἰουδαῖοι ὡς ἀπίστους καὶ ἀλλοφύλους (ὅθεν τὸ γνωστὸν Ὁὺ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις).

Οὕτω λοιπὴν κατελύθη τὸ βασίλειον τοῦ Ἰσραὴλ τῷ 722 π. Χ, ἀπ' οὗ ἔζησε 250 περίπου ἔτη.

Τὸ δὲ βασίλειον τοῦ Ἰούδα ἠναγκασμένον νὰ πολεμῇ κατὰ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τῶν γειτόνων λαῶν, ἐζήτησε τὴν συνδρομὴν τῶν Ἀσσυρίων ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ τελεῖ φόρον εἰς αὐτούς. Ὁ βασιλεὺς ὁμοῦς Ἐζεκίας (ἀποθ. τῷ 699) συμμαχήσας μετὰ τῶν Αἰγυπτίων καὶ ὀχυρώσας τὴν Ἱερουσαλῆμ διὰ δευτέρου τείχους ἠρνήθη νὰ πληρώσῃ τὸν φόρον εἰς τοὺς Ἀσσυρίους, τῶν ὁποίων ὁ βασιλεὺς Σενναχηρίμ, ἐπελθὼν μετὰ μεγάλης δυνάμεως, ἐπολιόρησε τὴν Ἱερουσαλῆμ, καὶ θά τιν ἐκυρίευσεν, βεβαίως, ἂν μὴ ἐξηφανίζετο αἴφνης ὁ στρατὸς του ὑπὸ φοβεροῦ λοιμοῦ, ὅπερ τὸν ἠνάγκασε νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν καὶ φύγῃ ἄπρακτος. Οὕτω λοιπὸν ὁ εὐσεβὴς Ἐζεκίας ἔσωσε τὸ Κράτος του, τοὺς κινδύνους τοῦ ὁποίου κατέστησαν ἀειμνήστους αἱ ζωγραφικώταται περιγραφαὶ τοῦ Ἡοαίου καὶ τοῦ Μιχαίου. Ἀλλὰ μετὰ 100 ἔτη οἱ Ἰουδαῖοι ὑπετάγησαν πρῶτον μὲν εἰς τοὺς Αἰγυπτίους καὶ ἔπειτα εἰς τοὺς Βαβυλωνίους. Ὁ φιλόπατρις προφήτης Ἱερειῆς εἰς μάτην συνεβούλευε καρτερίαν καὶ ὑπομονὴν οἱ Ἰουδαῖοι τὸν ἤκουον, ἀλλὰ δὲν ἤθελον νὰ τον ἐννοήσωσι. Ἐπὶ τέλους ὁ εἰκοστὸς καὶ ἔσχατος βασιλεὺς Σεδεκίας (599), συμμαχήσας μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς

Αἰγύπτου, ἐπανέστη κατὰ τῶν Βαβυλωνίων, ἀλλ' ὁ Ναβουχοδονόσορ μετὰ δύο προηγηθείσας ἐπιθέσεις, ἐπελθὼν κατὰ τῆς Ἱερουσαλῆμ ἐπολιόρησεν αὐτὴν ἐπὶ 18 μῆνας, καὶ μετὰ γενναίαν ἀλλ' ἀνωφελῆ ἀντίστασιν ἐξεπόρησεν αὐτὴν διὰ τῆς πείνης. Κατὰ τὸν Ἰούνιον λοιπὸν τοῦ 587 εἰσῆλθεν ὁ ἐχθρὸς εἰς Ἱερουσαλῆμ. Ὁ δὲ βασιλεὺς Σεδεκίας φυγὼν πρὸς τὸν Ἰορδάνην, συνελήφθη περὶ τὴν Ἱεριχώ, καὶ ἀπ' οὗ οἱ νικηταὶ ἐφόρευσαν ἐνώπιον αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς του, τὸν ἐτύφλωσαν καὶ σιδηροδέσμιοι τὸν ἐκλείσαν ἐντὸς εἰρηκτῆς ἐν Βαβυλῶνι ὕπου καὶ ἀπέθανεν.

Μετὰ ἕνα δὲ μῆνα εἰσελθὼν εἰς Ἱερουσαλῆμ Νεβουζαρδάν, ὁ ἀρχισωματοφύλαξ τοῦ Ναβουχοδονόσορος, ἐπυρπόλησε τὸν Ναὸν καὶ τὰνάκτορα, κατέριψε τὰ τείχη τῆς πόλεως, ἔσφαξε τὸν μέγαν Ἀρχιερέα καὶ ἐκόμισεν εἰς Βαβυλῶνα πάντας τοὺς θησαυροὺς καὶ τοὺς κατοίκους τῆς Ἱερουσαλῆμ, ἀφήσας ὀλίγους μόνον Ἰουδαίους πρὸς καλλιέργειαν τῆς γῆς.

Τότε ὁ Ἱερειῆς, καθήσας ἐν μέσῳ τῶν ἐρειπίων τῆς ἁγίας πόλεως, ἐθρήνησε τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ Ἱερουσαλῆμ καὶ εἶπε:

«Πῶς ἐκάθησε μόνη καὶ ἔρημος ἡ πόλις ἡ πολυάνθρωπος! ἀπέμεινε ὡς χήρα ἡ βασιλίς τῶν ἐθνῶν! ἡ ἀρχουσα τόσων χωρῶν ἐγένετο ὑποτελὲς φόρου!

«Κλαίει ὄλην τὴν νύκτα καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς καταρρέουσιν ἐπὶ τῶν σιαγόνων αὐτῆς: ἐκ πάντων τῶν ἀγαπῶντων αὐτὴν οὐδεὶς τὴν παρηγορεῖ! οἱ ἀγαπῶντες αὐτὴν ἐγένοντο ἐχθροὶ τῆς!

«Αἱ ὀδοὶ τῆς Σιών πενθοῦσι, διότι οὐδεὶς ἔρχεται πλέον εἰς τὰς ἑορτάς αὐτῆς: πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰνε ἔρημοι, οἱ Ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν, αἱ παρθένοι αὐτῆς ἠρπάγησαν, καὶ αὐτὴ μὲν ἐπικραυνομένη!

«Καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τῆς θυγατρὸς Σιών πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς. Ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ μὴ εὐρίσκοντες νομὴν, καὶ ἐπορεύοντο τεταπεινωμένοι ἐνώπιον τοῦ διώκοντος!

«Ὡ διαβάται, στρέψατε καὶ ἴδετε ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος ὅμοιος πρὸς τὸ ἄλλος τὸ ὅσοτον ἐγὼ ἔχω!

«Ἐπῆρε πάντας τοὺς ἰσχυροὺς μου ὁ Κύριος: ἐκ μέσου μου. Ἐπὶ τοῦτοις ἐγὼ κλαίω καὶ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου ρέουσι χεῖμαρροι δακρῶν!

«Πρὸς τί νὰ σε συγχρίνω θυγάτερ Ἱερουσαλῆμ; Πρὸς τί νὰ σε ἐξομώσω ἵνα σε παρηγορήσω, Παρθένη θυγάτερ Σιών;

«Τεῖχη Σιών, χύνετε δάκρυα ὡς χεῖμαρρους ἡμέρας τε καὶ νυκτός. Μὴ παύσῃς, μὴ σιωπήσῃ ὡ θυγάτερ, ὁ ὀφθαλμός σου!

«Πάντες οἱ διαβαίνοντες ἐκρότησαν τὰς χεῖράς των, ἐσύρισαν, καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν διὰ τὴν θυγατέρα Ἱερουσαλῆμ λέγοντες: Ἄυτη εἶνε ἡ πόλις περὶ τῆς ὁποίας ἐλέγγο «στέφανος ὠραιότητος, χαρὰ πάσης τῆς γῆς!»

«Πῶς ἠμαυρώθη τὸ χρυσίον! πῶς ἠλλοιώθη τὸ καθαρώτατον ἀργύριον! Οἱ λίθοι οἱ ἄγιοι τοῦ θυσιαστηρίου διεσπάρησαν εἰς τὰς γωνίας τῶν ὁδῶν!

«Ἐνδοξοὶ υἱοὶ τῆς Σιών, οἱ λάμποντες ἐν τῷ χρυσῷ, πῶς ἐλογίσθησαν ὡς ἄγγεα πῆλινα ἔργα χερῶν κεραμέως!

«Μετetrάπη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν, ἔπεσον ὁ στέφανος τῆς κεφαλῆς ἡμῶν!

«Ἐπίστρεψον ἡμᾶς, Κύριε, πρὸς Σε καὶ θέλομεν προθύμως ἐπιστραφῆ, καὶ δὸς πάλιν εἰς ἡμᾶς τὰς προτέρας ἐνδόξους ἡμέρας! . . .»

Τοιαῦτά τινα ἀνεφώνει θρηνῶν ὁ Ἱερειῆς, οἱ δὲ αἰχμαλωτισθέντες κατηρῶντο τοὺς νικητὰς αὐτῶν καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ λησμονήσωσι τὴν Ἱερουσαλῆμ. Καθήμενοι «ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος» ἔκλειον ἐνθυμούμενοι τὴν γλυκεῖν πατρίδα των!

Ἀλλὰ καιρὸς νὰ ἴδωμεν καὶ τὴν εἰκόνα, ἡ ὁποία ἴσα ἴσα παριστᾷ τὴν πένθιμον ἐκείνην σκηνήν. Ἀρκεῖ

μόνον νὰ προβλέψῃ τις ἐφ' ἐκάστου τῶν προσώπων αὐτῆς μετὰ προσοχῆς, ἀπ' οὗ πρῶτον ἀναλογισθῇ ὁποῖοι τινὲς ἦσαν καὶ ὁποῖοι κατήντησαν οἱ ἐν αὐτῇ εἰκονιζόμενοι, καὶ θέλει βεβαίως ὁμολογήσει ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ παρασταθῇ κάλλιον ἢ ἀπελπισία καὶ τὸ πένθος. Δεξιὰ ἴσταται ἀκίνητος καὶ ψυχρὸς ὡς ἀγαλμα ὁ σκοπός, Βαβυλώνειος στρατιώτης, περσιτέρῳ αἰχμαλωτὸς τις κρεμᾷ ἐπὶ ἰτέας τὴν λύραν του, ἐν ᾧ ὁ εἰς τὸ ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνας νέος ἔριψεν ἦδη τὴν ἰδικὴν του σχεδὸν ἐντὸς τοῦ ἐνώπιον τοῦ ρέοντος ποταμοῦ καὶ στηρίζων τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῆς χειρὸς του, σκέπτεται, ὄνειροπολεῖ, ὡς καὶ ἡ πλησίον του νεαρὰ κόρη τῆς ὁποίας ἡ στάσις εἶνε ἀληθῶς ἐκφραστικωτάτη. Παρέκει μήτηρ σφίγγει ἐν ἀγκάλαις τὸ μωρὸν τῆς, καὶ ὑπεράνω αὐτῆς ἄνδρες δύο, κρατούμενοι ἀπὸ τῆς χειρὸς, τίς εἶδε τί διαλογοῦνται κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην! Ὡς δὲ ἐπὶ τῶν τάφων θάλλει συχναὶς δροσερὸν καὶ εὐώδες ἄνθος, μετριάζον ἄμα καὶ αὐξάνον τὴν σκυθρωπότητα αὐτῶν, οὕτω καὶ ὁ καλλιτέχνης ἐν τῇ πενήθιμῳ ταύτῃ εἰκόνι του, παρέστησε παίζοντα καὶ γελῶντα δύο μικρὰ παιδιὰ, τὸ μὲν ῥοδόχρουν καὶ ξανθόν, τὸ δὲ μελαψόν. Τὰ ἀθῶα ταῦτα πλάσματα, κείμενα ἀμέριμνα ἐπὶ τοῦ κόλπου τῆς μητρὸς των, οὐδὲ ὑποπτεύουσι κἄν τί ἔχασαν, οὐδὲ προσέχουσιν εἰς τὸ πένθος τῶν συγγενῶν καὶ ὁμοφύλων των.

Τῶν δυστυχῶν τούτων αἰχμαλώτων αἱ ἀναμνήσεις καὶ οἱ θρῆνοι ἐκτίθενται ἐν τῷ μεστῷ πάθους καὶ μελαγχολίας ΡΑ5΄ ψαλμῷ.

«Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐνθυμούμενοι τὴν Σιών.

»Ἐπὶ τὰς ἰτέας ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.

«Διότι οἱ αἰχμαλωτισθέντες ἡμᾶς ἐζήτησαν παρ' ἡμῶν ἄσματα καὶ ὕμνους, λέγοντες, ψάλλατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠσμάτων τῆς Σιών.

»Ἀλλὰ πῶς νὰ ψάλωμεν τὴν ψῆδὴν τοῦ Κυρίου ἐπὶ ξένης γῆς;

»Ἐὰν σε λησμονήσω, Ἱερουσαλῆμ, ἄς με λησμονήσῃ ἡ δεξιὰ μου, ἄς κολληθῇ ἡ γλῶσσά μου εἰς τὸν λάρογγά μου, ἂν δὲν σε ἐνθυμηθῶ, καὶ ἂν δὲν προτάξω τὴν Ἱερουσαλῆμ εἰς τὴν ἀρχὴν πάσης εὐφροσύνης μου!»

Διὰ τοιούτων θρῆνων ἐψάλλον οἱ αἰχμαλωτοὶ τὴν δυστυχίαν καὶ τὰς ἐλπίδας των!

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ!

Κατὰ τὸν παρελθόντα Νοέμβριον ἐδιδάχθη ἐν Παρισίοις δράμα τι εἰς πράξεις πέντε ἐπιγραφόμενον ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ, ἔργον τοῦ γάλλου Ἐδμόνδου Γονδινέ, ὑπόθεσιν ἔχον τοὺς πολέμους τῶν Σουλιωτῶν καὶ τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ κατὰ τὸ 1810. Τοῦ δράματος τούτου ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε μεγίστη, ἰδίως δὲ πλουσιώταται ἦσαν αἱ σκηνογραφίαι καὶ αἱ στολαί, αἱ ὁποῖαι, ὡς λέγεται, ἐστάλησαν ἐξ Ἀθηνῶν.

Ἡ ὑπόθεσις αὐτοῦ εἶνε ἡ ἑξῆς.

Ὁ κλέφτης Ἀνδρῆκος ἀγαπᾷ τὴν ὠραίαν Χρυσῆν, ἡ ὁποία ὁμοῦς δὲν τον θέλει, διότι εἰς τινὰ πόλεμον ἐφάνη δειλός. Ἀγαπᾷ δὲ τὸν ἀνδρεῖον Λάμπρον, μετὰ τοῦ ὁποίου πρόκειται καὶ νὰ στεφάνωθῃ. Ὁ Ἀνδρῆκος κυριευθεὶς ὑπὸ μίσους καὶ ζηλο-

ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ! Δέρμα ΚΙΜΟΝΑΟΥ ΤΟΝΑΙΝΕ.— Πράξι: Α Μέρο: Β αρανή Ε.

τυπίας, και θέλων να εκδικηθῆ τὸν ἀντίπαλόν του, γίνεται προδότης τῆς πατρίδος του, και συμφωνεῖ μετὰ τοῦ ἐχθροῦ τῶν κλεφτῶν Ἀ λ ῆ Π α σ ᾶ, να κατασκοπεύῃ αὐτοὺς και να προδίδῃ τὰ σχέδιά των, αὐτὸς δὲ ὡς ἀμοιβὴν να λάβῃ τὴν Χρυσὴν.

Κατὰ τὴν ἡμέραν λοιπὸν καθ' ἣν ἐμελλε να τελεσθῶσιν οἱ γάμοι τοῦ Λάμπρου και τῆς Χρυσῆς, ἐν τῇ χωρίῳ Βαριάδες, προσῆλθον και πολλοὶ τῶν κλεφτῶν, ἐν οἷς και ὁ ἀρχηγὸς αὐτῶν Τ σ ᾶ ρ α ς, διὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ ὁποίου εἶχεν ὑποσχεθῆ ὁ πασᾶς πολλὰς

Ἔργα διασώζιμων καλλιτεχνῶν.— ΤΟΠΕΙΟΝ ΠΟΒΒΕΝΣ.

ΣΑΙΝ-ΜΑΛΟ.— Εἴσοδος τῆς πόλεως.

χιλιάδας γροσίων. Ἐν ᾧ δὲ ἦσαν συνηγμένοι ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ χωρίου ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες χαίρουσαι διὰ τὴν ἑορτήν, ὁ Ἀνδρῖκος λέγει κρυφίως εἰς τὸν Ἀθανάσιον τὸν ἀρχηγὸν τῶν Ἀλθανῶν, ὅτι μεταξὺ τοῦ πλήθους εἶνε καὶ ὁ Τσάρας καὶ τὸν δεικνύει. Ὁρμῶσιν οἱ Ἀλθανοὶ νὰ τον συλλάβωσι, παρεμβαίνει ὁ Λάμπρος, καὶ οἱ Ἀλθανοὶ ἀναγκάζονται νὰ φύγωσι, διότι ἦσαν εἰκοσιπέντε μόνον.

Ἐπειδὴ ὁμοῦ οἱ Βαριάδες δὲν ἦσαν χωρίον ὀχυρὸν, ὥστε νάντισταθῆ κατὰ τῶν στρατιωτῶν τοῦ Ἀλῆ, οἱ ὅποιοι βεβαίως θὰ ἐπῆρχοντο πολυκαριθμότεροι, ἵνα ζητήσωσιν ἐκδίκησιν, ἀπεφασίσθη ὥστε τὰ μὲν γυναικόπαιδα νὰ σταλῶσιν εἰς Κέρκυραν, οἱ δὲ ἄνδρες νὰ καταφύγωσιν εἰς τὰ ὄρη μετὰ τῶν Σουλιωτῶν κλεφτῶν. Τοῦτο δὲ καὶ ἐγένετο.

Μετ' ὀλίγον ὁμοῦ διὰ προδοσίας τοῦ Ἀνδρῖκου προσβάλλονται οἱ κλέφται, γίνεται συμπλοκὴ καὶ φονεύεται ὁ Τσάρας, διορίσας διάδοχόν του τὸν Λάμπρον. Τοῦτο ἔτι μάλλον ἐξάπτει τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ Ἀνδρῖκου, ὅστις ἐξακολουθεῖ προδίδων, ἕως οὗ διὰ νέας προδοσίας κυριεύει τὸ Σούλι ὁ Βελῆ πασᾶς ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλῆ, γυναῖκες καὶ παιδιά σφάζονται καὶ αἰχμαλωτίζεται ἡ Χρυσῆ, ἡ ὁποία εἶχεν ἤδη ἐπιστρέψει ἐντὸς λέμβου ἐκ Κερκύρας, καὶ στέλλεται δούλη εἰς Ἰωάννινα. Τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα ἐπιπίπτει ὁ Λάμπρος μετὰ διακοσίων κλεφτῶν κατὰ τῶν ἐστρατοπεδευμένων νικητῶν, καὶ αἰχμαλωτίζει τὸν Βελῆν.

Ἐρχεται ἔπειτα εἰς Ἰωάννινα ὁ Λάμπρος ὡς ἀντιπρόσωπος τῶν κλεφτῶν, ἵνα ὁμιλήσῃ μετὰ τοῦ Ἀλῆ περὶ εἰρήνης, ἀναγγέλλει εἰς αὐτὸν τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ υἱοῦ του, λέγων ὅτι οἱ κλέφται εἶνε πρόθυμοι νὰ τον ἀπολύσωσιν, ἀρκεῖ μόνον νὰ κενώσωσιν οἱ Ἀλθανοὶ τὸ Σούλι. Ὁ Ἀλῆς ὁμοῦ ἐλπίζων ὅτι ὁ Ἀνδρῖκος θὰ φροντίσῃ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν υἱόν του, λέγει ὅτι μετὰ τοῦ Ἀνδρῖκου θέλει νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ δὲν πιστεύει εἰς τοὺς λόγους τοῦ Λάμπρου, τὸν ὅποιον ἀμέσως δεσμεύει, δεσμεύει δὲ καὶ τὴν Χρυσῆν, λέγων πρὸς τὸν διαμαρτυρούμενον Λάμπρον: «Ἐγὼ θὰ τὴν φέρω ἀπόψε μὲ εἴκοσι χιλιάδας στρατιωτῶν, καὶ θὰ τὴν δώσω εἰς τὸν Ἀνδρῖκον ἐνώπιόν σου» ὡς ἄμοιβὴν βεβαίως τῆς προδοσίας του. Μεταβαίνει δὲ εἰς Σούλι παραλαβὴν καὶ τοὺς δεσμίους του, ἵνα παρασταθῶσι μάρτυρες τῆς καταστροφῆς τῆς πατρίδος των καὶ ἴδωσιν αὐτὸν στήνοντα τὴν σημαίαν του ἐπὶ τῶν βουνῶν, ὅπου ἐνικήθησαν οἱ τελευταῖοι Σουλιῶται.

Ἀλλὰ ἐλθὼν ὁ Ἀλῆς εἰς Σούλι εὕρισκε τὸν Ἀνδρῖκον, παράφροντα, πλανώμενον. Ἡ τύψις τοῦ συνειδότης καὶ ἡ ἀπελπισία ἐπῆραν τὸν νοῦν τοῦ ἀτυχοῦς κλέφτου, ὅστις ἐπὶ τέλους, τιμωρῶν αὐτὸς ἐαυτὸν, φονεύεται, ἀναφωνῶν ἐν τῇ παραφροσύνῃ του «Θάποθάνω ὡς ὅλοι οἱ ἄλλοι, ὅλοι ἀπέθαναν!» Ἀκούονται αἴφνης τουφεκισμοί, τρέχει ὁ Ἀλῆς ζητῶν καταφύγιον, θραύει ὁ Λάμπρος τὰ δεσμά του, ὑψώνει ἡ Χρυσῆ ἐπὶ τῶν βράχων τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, νικῶσιν οἱ κλέφται, καὶ ὁ Ἀλῆς ἀνακράζει «Ἐνικήθην, καὶ ἔχετε αἰχμάλωτον τὸν υἱόν μου! Οἱ κλέφται σου τώρα θὰ με φονεύσουν!» Ἀλλ' ὁ Λάμπρος γενναίως φερόμενος πρὸς τὸν ἄοπλον ἐχθρόν του, ρίπτει ἐπ' αὐτοῦ μίαν κλέφτικὴν κάπαν διὰ νὰ μὴ τον γνωρίσωσιν οἱ κλέφται, καὶ τῷ λέγει «Πήγαινε,

ἡ πατρίς εἶναι ἐλευθέρη!» καὶ πίπτει ἡ αὐλαία παιανίζουσῃς τῆς μουσικῆς.

Τὸ δράμα τοῦτο, καὶ τοὶ τινὰ τῶν μερῶν αὐτοῦ δὲν συνδέονται φυσικῶς, τινὰ δὲ μένουσι καὶ ἀνεξήγητα καὶ ἀδικαιολόγητα, περιέχει ὁμοῦ ἐπεισόδια καὶ σκηνὰς ὠραιότατας, ποῦ μὲν ἰλαρὰς ποῦ δὲ συγκινητικὰς.

Ἡ δὲ παρατιθεμένη εἰκὼν παριστᾷ τὴν ἐσκηνῆν τοῦ Β' μέρους τῆς Α' πράξεως, καθ' ἣν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Βαριάδες εἶνε συνηγμένοι ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ χωρίου, ἵνα ἑορτάσωσι τοὺς γάμους τῆς Χρυσῆς καὶ τοῦ Λάμπρου. Ἀριστερὰ εἶνε ἡ οἰκία τῆς Χρυσῆς, μακρόθεν φαίνονται τὰ ὄρη ὅπου ζῶσιν οἱ κλέφται. Κατὰ τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην οἱ μὲν Ἀλθανοὶ ὀρμῶσι νὰ συλλάβωσι τὸν καπετάνιον Τσάραν, ὁ δὲ Λάμπρος ἀποκρούει τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν Ἀθανάσιον. Πάντες εἶνε τεταραγμένοι μετὰ τὸν πλήθος φαίνεται καὶ ἡ Χρυσῆ τὰ νυμφικὰ τῆς ἐνδεδυμένη.

ΤΟΠΕΙΟΝ.

Τὸ τοπεῖον τοῦτο σωζόμενον ἦδη ἐν Ἀμβέρσῃ εἶνε ἔργον τοῦ διασήμου Ὁλλανδοῦ ζωγράφου Ὁμπέμα (Hobbema), ἀκμάσαντος περὶ τὰ μέσα τοῦ 17 αἰώνου.

Ἀποβλέπων τις εἰς αὐτὸ, θαυμάζει τὴν ἐπιτυχῆ χρῆσιν τοῦ φωτός καὶ τῆς σκιᾶς καὶ τὴν σοφὴν οἰκονομίαν τοῦ ὅλου ἔργου. Ἡ σκιά τῶν ἐρούθμως διατεταγμένων πυκνῶν δένδρων, τὰ ὁποῖα καταπτρίζονται ἐντὸς τῆς ὑπὸ τῶν λευκοτάτων κύνων ταρασσομένης ἐπιφανείας τῆς λίμνης, ἡ γλυκεῖα αὐτῆς σκιά, ἡ κλύπτουσα τὰ δύο μικρὰ ἐργοστάσια καὶ ὅλον τὸ ἔμπροσθεν μέρος τῆς εἰκόνας, ἀναδεικνύει ζωηρότερον τὸ κύριον μέρος αὐτῆς, δῆλα δὲ τὴν εἰς τὸ βάθος φαινομένην ὁδόν, ἥτις καταπλημμυρομένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου λάμπει, ὡς καὶ τὰ πέραν δένδρα τὰ ἐπ' ἄπειρον ἐκτεινόμενα, διὰ τῶν κενῶν διαστημάτων τῶν ὁποίων διαφαίνεται ὁ ἀπέναντι λαμπρότατος ὀρίζων.

Ὁ μετὰ προσοχῆς θεωρῶν τὰ φωτεινὰ μέρη τῆς εἰκόνας, ἀκουσίως καμμύει τοὺς ὀφθαλμούς, οἵτινες ἀδυνατοῦντες νὰ ὑποφέρωσι τὸ ἄπλετον φῶς, σκοτίζονται καὶ μόνον παρηγοροῦνται ἀναπαυόμενοι ἐπὶ τῆς γλυκεῖας σκιᾶς.

Τὸ καλλιτέγνημα τοῦτο ἐν ὅλῃ τῇ ἀφελείᾳ του εἶνε ἀληθῶς ποιητικώτατον.

ΣΑΙΝ-ΜΑΛΟ.

Ἡ μικρὰ αὕτη ἀλλὰ χαριστάτη πόλις Σαιν-Μάλο κεῖται ἐν τῇ βορείῳ ἐπαρχίᾳ τῆς Γαλλίας Βρετανία ἢ Ἀρμορικῆ καὶ ἔχει ὑπὲρ τὰς 41 χιλιάδας κατοίκων. Εἶνε δ' ἐκτισμένη ἐπὶ βράχου νήσου τινος μικρᾶς, ἥτις συνδέεται πρὸς τὴν ἀπέναντι ξηρὰν διὰ χώματος ἔχοντος μῆκος 200 μέτρων. Ἐχει δὲ λιμένα εὐρύχωρον μὲν καὶ ἀσφαλῆ ἀλλὰ δυσπρόσιτον, διότι συμ-

ΠΥΡΓΙΤΟΥ ΔΙΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

(Συνεχίζεται)

βαίνει παλίσροια καθ' ἣν τὰ νερὰ ἀναβαίνουσιν εἰς ὕψος 15 περίπου μέτρων. Εἶνε δὲ γνωστὴ διὰ τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν της, τὴν ἀλιεῖαν τοῦ ὀνίσκου καὶ τὴν ἀποθήκην τῶν ἀποικιακῶν προϊόντων καὶ τοῦ ἄλκατος, καὶ διὰ τὰ θαλάσσια λουτρά της. Γνωστότερα ὁμοῦ εἶνε ὡς πατρίς τοῦ Λαμενναῖ τοῦ Λαβουρδοναῖ γνωρίμου εἰς τοὺς ἀναγνώσαντας. Τὰ κατὰ Παῦλον καὶ Βιργιλίαν, τοῦ Σατωβριάνδου καὶ ἄλλων ἐπισήμων ἀνδρῶν τῆς Γαλλίας. Τοσοῦτ' ὁμοῦ ἐπὶ Λουδοβίκου τοῦ 14 οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀπέστειλαν πρὸς τὴν κυβέρνησιν 30 ἑκατομμύρια φράγκων πρὸς ἐξακολουθήσιν τοῦ ὑφισταμένου τότε πολέμου. Μέχρι τοῦ 1710 ἡ πόλις ἐφρουρεῖτο ἐν ὄρῃ νυκτὸς οὐχὶ ὑπὸ περιπολούντων στρατιωτῶν, ἀλλὰ ὑπὸ εἰκοσι καὶ τεσσαρῶν μολοσσῶν, οἱ ὅποιοι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν δεδεμένοι ὄντες, ἀπελούντο τὴν νύκτα. Οἱ φοβερὸι οὗτοι περίπολοι κατήντησαν παροιμιώδεις. Εἰσέτι δὲ σώζεται καὶ ὁ στρατῶν αὐτῶν, ὅστις μετὰ τὴν κατάργησιν τοῦ σώματος τοῦτου χρησιμεύσας ὡς καπηλείου, εἶνε ἤδη Ἐμπορικὸν κατάστημα ἐπὶ τῆς εἰσόδου τοῦ ὁποίου εἶνε γεγραμμένον «Τὸ οἰκημα τῶν σκύλων».

Ἡ πόλις περικυκλοῦται ὑπὸ προχωμάτων, τὰ ὁποῖα ὁμοῦ σήμερον χρησιμεύουσιν ὡς τόπος περιπάτου. Ἐὰν σταθῶμεν ἐκεῖ ὅπου ἴστανται — ἐν τῇ ὀπισθεν εἰκόني — αἱ δύο γυναῖκες, καὶ κύψωμεν πρὸς τὰ κάτω θὰ ἴδωμεν ἐκτεινομένην ἐνώπιον ἡμῶν τὴν εὐρύχωρον πλατείαν «τοῦ Ἀγίου Θωμᾶ», ἥτις ὁμοῦ πρόκειται ἤδη νὰ ἐπινομηθῆ «Πλατεία Σατωβριάνδου» διότι ὁ ἐπίσημος οὗτος ἀνὴρ ἐγεννήθη ἐπὶ τῆς πλατείας ταύτης, ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, ἡ ὁποία εἶνε ἡ τελευταία εἰς τὴν ἀριστερὰν πλευρὰν τῆς εἰκόνας, καὶ ἐπὶ τῆς θύρας τῆς ὁποίας εἶναι σήμερον ἀνηρτημένη ἐπιγραφή «Ξενοδοχεῖον τῆς Γαλλίας».

Δεξιὰ τῆς εἰκόνας φαίνεται ἡ πόλις τῆς πόλεως ὀνομαζομένη τοῦ ἀγίου Βικεντίου, καὶ κατὰ τὴν ὄραν ταύτην — εἶνε πρῶτα — εἰσέρχονται αἱ χαρίεσαι καὶ λιγυραὶ χωρὶκαὶ, καθήμεναι ἐπὶ τῶν μικρῶν μὲν, ἀλλὰ ζωηρῶν καὶ εὐρώστων ἀναρίων των. Φέρουσι δὲ εἰς τὴν μικρὰν πόλιν, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι δεκαπλασιάζονται κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν θαλασσίων λουτρῶν, φέρουσι γάλα νοπὸν, καρπούς ὀρεκτικούς καὶ διάφορα χόρτα.

Ἐπὶ τῆς πύλης ὑψοῦται τὸ φρούριον τοῦ ὁποίου οἱ δύο ὑψηλοὶ πύργοι προεσπίζονται ὑπὸ τεσσαρῶν ἄλλων φαίνονται δὲ εἰσέτι ἐπὶ τῶν πλευρῶν αὐτοῦ τὰ ἔχνη τῶν ἀγγλικῶν σφαιρῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξεσφενδονίσθησαν κατ' αὐτοῦ τῷ 1693, 1695, 1758 καὶ 1759. Τὸ φρούριον τοῦτο ἀφωπλισμένον ἦδη χρησιμεύει ὡς στρατῶν. Μεταξὺ δὲ τοῦ φρουρίου καὶ τῶν εἰς τὸ βάθος τῆς εἰκόνας φαινομένων οἰκιῶν, εἶνε ἡ ὁδὸς ἡ ἀγούσα πρὸς τὴν προκυμαίαν, ὅπου φθάνων τις τέρπεται ὄντως, βλέπων τὴν ταχέαν κίνησιν τῶν μικρῶν λέμβων πλανωμένων ἐντὸς τοῦ λιμένος, ὅστις ὁμοιάζει πρὸς πυκνὸν δάσος ἔχον ἀντὶ δένδρων θαλλερῶν, τοὺς εὐθεῖς καὶ ξηροὺς ἴστούς τῶν ἐλλιμενισμένων πλοίων.

Ἐντὸς τῆς ἀμάξης τοῦ σιδηροδρόμου, ἐν ᾧ ἐκαθήμεν ἡ συγχορὴ εἰς τὰ γόνατα τῆς Μαρίας, ἐκινδύνευσα νὰ χάσω τὴν κυρίαν μου καὶ νὰ φθάσω ἄνευ προστάτου καὶ ἔρημος εἰς τὴν πόλιν, ἥτις μ' ἦτο ὅλως ἄγνωτος. Εἰς τὸ ἀπέναντι καθίσμα τῆς Μαρίας ἦλθε κ' ἐκάθησεν ἄνθρωπός τις ἕως ἐκεῖ πᾶν ὡς φαίνεται ὑπὲρ τῆς πλουσίου τινός. Οὗτος ἀφ' οὗ με παρετήρησεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν μετὰ περιεργείας, ἠρώτησε ἔπειτα τὴν Μαρίαν περὶ ἐμοῦ καὶ ἰδίως περὶ τῆς εὐφύιας μου. Ἐκείνη δὲ τῷ ἀπεκρίθη ἐλαττώσασα ἐκ φθόβου τὰ προτερήματά μου. Ἀλλ' ἐκεῖνος ὁ πονηρὸς τῆ ἐπρότεινε νὰ μ' ἀγοράσῃ. Ἀκόμη τρέμων! Ἐπειδὴ δὲ ἡ Μαρία τῷ ἔλεγε ὅτι θὰ τὴν ἐπιπλήξῃ ἡ κυρία της, ἐὰν πάθῃ τίποτε, ἴσως δὲ καὶ τὴν διώξῃ καὶ χάσῃ τὴν θέσιν της, ὁ ἄτιμος ἐκεῖνος ἤρχησε νὰ τὴν συμβουλεύῃ πῶς νὰ γελᾷ τὴν κυρίαν της, προφασιζομένη ὅτι ἀπεκοιμήθη ἐντὸς τῆς ἀμάξης καὶ ἀφ' οὗ ἐξύπνησε δὲν εὗρεκε πλέον τὸ πτηνόν. Ἐτόλμησε δὲ ὁ ἀρχεὶς νὰ τῇ εἴπῃ, νὰ ὑποκριθῆ ὅτι ἐλυπήθη πάρα πολύ, καὶ ἐπὶ τέλους τὴν καθήσυχασε διαβεβαιῶν αὐτὴν ὅτι ἐὰν δὲν κατορθώσῃ νὰ γελᾷ τὰς κυρίας της καὶ τὴν διώξουν, αὐτὸς θὰ φροντίσῃ νὰ τὴν συστήσῃ εἰς ἄλλην οἰκίαν.

Σὰς ὁμολογῶ, ἀναγνώσταί μου, ὅτι ἐγὼ ἤμην ἄνω κάτω κατὰ τὸ διάστημα τῆς συνομιλίας των ταύτης, διότι ἡ Μαρία καὶ μὲν ἦτο πιστὴ εἰς τὴν κυρίαν της, ἀλλὰ θὰ κατορθώσῃ νάντισταθῆ εἰς τὰς προτροπὰς τοῦ οὐτιδανοῦ ἐκείνου ἀνθρώπου; Καὶ ἔτρεμον καὶ κατηρώμενη τὴν τύχην μου καὶ τὴν ἀστασίαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Μετὰ μικρὰν διακοπὴν τῇ προσέφερε πέντε δραχμάς, ἀλλ' ἐκείνη δὲν ἠθέλησε.

Ἄνεπνευσα...

Τῇ προσέφερε δέκα... ἡ Μαρία ἠρνήθη μὲν, ἀλλ' ὄχι ὡς πρότερον ἐφαίνετο ὡς νὰ κατεπίσθη, καὶ ἐγὼ ἔτρεμον καὶ ἐλυπούμενη, διότι δὲν εἰμποροῦν νὰ πετάξω πρὸς τὴν κυρίαν μου, ὅτε εὐτυχῶς ἡ ἀμαξοστοχία ἐστάθη.

Ἐφθάσαμεν.

Ἐν ᾧ δὲ ἡ Μαρία κατέβαινε τῆς ἀμάξης κρατοῦσα τὸ κλωδίον μου, ἔστρεψα τὴν κεφαλάν μου καὶ ἐρριψα βλέμμα περιφρονητικὸν κατὰ τοῦ ἀθλοῦ ἐκείνου ὅστις ἤθελε νὰ μ' ἀγοράσῃ. Οὗτος δὲ εἶπε τότε εἰς τὸν πλησίον του

— Κρίμα! εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ κυρία μου θὰ μ' ἐδίδεν εἴκοσι πέντε δραχμάς, ἂν κατήρθωνα νὰ γοράσω τοῦτο ἐδῶ τὸ πτηνόν. Ἀλλὰ τί νὰ γείνη...

Ἐν τούτοις ὅλη ἡ οἰκογένεια, κυρία καὶ ὑπηρετὰ εἰσήλθομεν εἰς ἐν τῶν λεωφορείων τοῦ σιδηροδρόμου, καὶ μετ' ὀλίγα λεπτά ἐφθάσαμεν εἰς μεγάλην τινὰ οἰκίαν, ὅπου μας ὑπεδέχθη εἰς τὴν ἐξω θύραν ἄνθρωπος τις μέσης ἡλικίας.

— Καλῶς ὄρισάτε! Καλῶς ὄρισάτε! Καλῶς ὄρισες ἀδελφὴ μου! Ἐλα ἐδῶ ἀγαπητῆ μου Ἐλένη, ἔλα νὰ σε ἀσπασθῶ!

— Ἀδελφέ μου!

— Καλέ μου θεϊε!

Μετὰ τοὺς ἀσπασμοὺς καὶ τὰς συγκινητικὰς ἀναφωνήσεις, διέταξεν ὁ θεῖος τῆς κυρίας μου νὰ φέρωσι τὰ πράγματά μου εἰς τὰ δωμάτια τὰ ὁποῖα ἐπίτηδες εἶχον προετοιμάσει. Ἐπῆρε λοιπὸν καὶ τὸ κλωβίον μου εἰς ἓκ τῶν ὑπηρετῶν τῆς οἰκίας, καὶ ἐν ᾧ διέβαιναν ἐμπροσθεν τοῦ κυρίου του, μὲ εἶδεν αὐτὸς καὶ στραφεὶς εἶπεν εἰς τὴν ἀνεψιάν του.

— Τί εἶνε τοῦτο Ἐλένη μου; ἐνόμισες ὅτι δὲν ἔχει ὁ κηπὸς μας πτηνὰ καὶ το ἔφερες; Τί το ἤθελες;

— Ὡ! θεῖέ μου, εἶπεν ἡ Ἐλένη, καὶ ἔλαθε τὸ κλωβίον μου ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ ὑπηρετοῦ. Ἰδέτε τον ὁ Πυργίτης μου δὲν εἶνε ὡς τὰ ἄλλα πτηνὰ, θά σας διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν του. Εἶνε ὁ εὐνοούμενός μου καὶ θά τον ἀγαπήσετε καὶ σεῖς ὅταν ἰδῆτε πόσον εἶνε ἐξυπνος· μόνον ὅτι δὲν ὀμιλεῖ.

— Ἐστω . . ὅπως θέλης . .

— Καὶ ἡ Ἐλένη κρατοῦσάμε ἀνέβη μετὰ τοῦ θεοῦ της εἰς τὴν αἴθουσαν, ὅπου εἶχε προπορευθῆ ἡ μήτηρ της διὰ νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας εἰς τοὺς ὑπηρετάς πρὸς τακτοποίησιν τῶν πραγμάτων μας. Ἐν ᾧ δὲ ἐκεῖνοι συνωμίλουν περὶ διαφόρων οἰκογενειακῶν πραγμάτων, ἠκούσθησαν βήματα κατεσπυραμένα ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ, ἔνοιξεν ἡ θύρα, καὶ νέος ὑψηλὸς ἐρρίφθη εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς θείας του κατασπαζόμενος αὐτήν. Ἐπίσης ἠσπασθη καὶ τὴν Ἐλένην, ἀλλὰ μετὰ συστολῆς, καὶ ἀφ' οὗ ἐκάθησε καὶ αὐτὸς, ἐξηκολούθησεν ἡ συνομιλία.

Ὁ νέος δ' ἐκεῖνος ἦτο ἐξάδελφος τῆς Ἐλένης ὀνομαζόμενος Γεώργιος μαθητὴς τοῦ Γυμνασίου.

Μετὰ πολλὴν ὥραν μετέβημεν εἰς τὸ δωμάτιόν μας ἐγὼ καὶ ἡ Ἐλένη. Τὸ δωμάτιον ἦτο ὠραιότατον, εἶχε ὠρχιον κλειδοκύμβαλον, κομπῆν βιβλιοθήκην, γραφεῖον, δύο καθέδρας καὶ ἕξ καθίσματα. Εἰς τὸ πλάγιον τῆς μικρᾶς τρύπης αἰθούσης ἦτο μικρὸν δωμάτιον χρησιμεῖον ὡς κοιτῶν.

Ἡ Ἐλένη ἰδοῦσα πάντα ταῦτα ἀνεσκίρτησεν ὑπὸ χαρᾶς, καὶ ἀφ' οὗ ἠνοιξε τὴν θύραν τοῦ κλωβίου μου ἐξῆλθε διὰ νὰ εὔρῃ τὸν θεῖόν της καὶ τὸν εὐχαριστήσῃ διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν ἀγάπην του, καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν τοῦ δωματίου. Τὸ δωμάτιον εἶχε δύο παράθυρα· ἐπέταξα λοιπὸν εἰς τὸ ἐν ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐφαίνετο ὠραιότατος κήπος δημόσιος, ἔχων δένδρα ὑψηλά, ἐπέταξα ἔπειτα καὶ εἰς τὸ ἄλλο, τὸ ὁποῖον ἔβλεπον εἰς τὴν εὐρύχωρον αὐλὴν τῆς οἰκίας, καὶ . . .

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθεν ἡ Μαρία καὶ ἀφῆκε τὴν θύραν ἀνοικτὴν εἴτε πλέον ἐπίτηδες, εἴτε ἐξ ἀπροσεξίας· αἴφνης προβάλλει φοβερὸς γάτος . . . Ὡς με εἶδεν αἱ κίραι τῶν ὀφθαλμῶν του ἤναψαν καὶ ἐξέβαλον φλόγας . . . Συσπειροῦται . . . Τώρα θά πηδῆσῃ κατ' ἐπάνω μου! . . .

Ἐγὼ χωρὶς νὰ χάσω καιρὸν, ἀνοίγω τὰ πτερὰ καὶ ἔντρομος πετῶ εἰς τὸν ἀέρα! . . .

Ποῦ νὰ ὑπάγω; Τὰ δένδρα μ' ἔσυρον ὡς μαγνήτης, καὶ μετὰ δύο δευτερόλεπτα εὐρέθην ἐντὸς τοῦ κήπου ἀσθμακίων, ὄλος τρέμων, ἀλλὰ σώος καὶ ἀβλαβής.

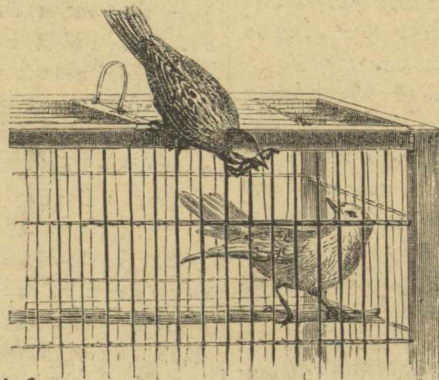
Καθίστας δὲ ἐπὶ τινος κλάδου, συνῆλθον ὀλίγον ἐκ τοῦ φόβου μου καὶ γλυκεῖα ἀνάμνησις ἤλθεν εἰς τὸν νοῦν μου. Ἐλένη! Ἐλένη!! ἐπιθύρισα . . . ἀλλ' ὁ γάτος! ὁ φοβερὸς γάτος!! . . .

Ἔσπε δὲν ἐτόλμησα νὰ ἐπιστρέψω πλέον εἰς τὴν οἰκίαν.

Ταλαίπωρος Ἐλένη μου! πόσον θά μ' ἔκλαυσες ἴσως! . . .

Η'

ΝΕΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ.

. . . Ἐλάμβανε τὴν τροφήν ἐκ τοῦ βράμφου μου (σελ. 94).

Πόσον ἤμην εὐτυχῆς ἐντὸς τοῦ εὐλογημένου ἐκεῖνου κήπου! Ἀφθονία παντὸς εἶδους ἀγαθῶν, ἄκρα ἡσυχία, σχέσεις μετὰ τῶν καλλίστων πτηνῶν τοῦ τύπου ἐκεῖνου. Καὶ τί περισσότερον ἤθελον, τί μ' ἔλειπε, τίνος ἐστεροῦμην;

Ὁἴμοι! ναί, ἐστεροῦμην φίλου εἰλικρινοῦς, καὶ ὁ θεὸς ἐλεήσας με μ' ἐφάνερωσεν ἕνα.

Ἀπέναντι τοῦ κήπου ἦσαν μεγάλαι οἰκίαι καὶ εἰς

τὸ παράθυρον μιᾶς ἐξ αὐτῶν εἶχον ἰδεῖ μικρὸν κλωβίον, περιέχον κανάριον χρώματος λαμπροτάτου. Ἡ κυρία του θά ἐτρελλαίνετο βεβαίως δι' αὐτό, διότι τὴν ἔβλεπον συχνάκις κύπτουσαν πρὸς αὐτὸ καὶ λέγουσαν χίλια δύο πράγματα πρὸς τὸ ἀγαπητὸν πτηνὸν της. Καὶ εἶχε δίκαιον, διότι κ' ἐγὼ ποτέ μου δὲν εἶχον ἀκούσει κελάδημα τόσο γλυκὺ, καὶ τερετίσματα τόσο καθαρά. Ἀμίμητος ἦτο ἡ τέχνη τοῦ μελωδικωτάτου καὶ εὐγενεστάτου ἐκεῖνου δεσμώτου, ὅστις κατέκτησε ἐντὸς ὀλίγου τὴν καρδίαν μου.

Ἐλεύθερος ἐγὼ, ἐξέυρον πολὺ καλὰ τὰ δεινὰ τῆς αἰχμαλωσίας, καὶ ἐπεθύμουν νὰ πλησιάσω πρὸς τὸ χαριέστατον ἐκεῖνο πτηνὸν κινούμενος ἐκ συμπαθείας, καὶ ἐκ τῆς ἐνδομύχου φωνῆς, ἧτις μᾶς ὑποδεικνύει τὴν καρδίαν ἧτις εἶνε πρόθυμος νάνταποκριθῆ εἰς τὰ αἰσθήματά μας.

Ἡμέραν τιγὰ λοιπὸν πετάξας ἐκάθησα ἐπὶ τοῦ κλωβίου τοῦ καναρίου, καὶ τῷ εἶπον.

— Καλημέρα, φίλε, πὼς εἶσαι;

Ἐκεῖνο δὲ ἔντρομον ἐκ τῆς αἰφνιδίας παρουσίας μου, κατέφυγεν εἰς τὸ βάθος τοῦ κλωβίου του. Ἀλλὰ ἐνθαρρυνθὲν ἀναμφιβόλως ἐκ τῆς εὐπροσηγορίας μου μ' ἀπεκρίθη.

(Ἐπεται συνέχεια.)